

ప్రచురణ

సంజ్ఞాపకము :

టి. శ్రీరంగ స్వామి

Regd. 2337

Estd. 1877

ప్రవేశాదూత

[కవితా సంకలనం]

సంపాదకత్వం

జి. శ్రీరంగస్వామి

శ్రీలేఖ సాహితీ

529
/ 40

5-11-114/4 విద్యారణ్యపూరి
వరంగల్లు - 506009

“ప్రమోదూత” ఉగాది (27-3-1990)

ప్రచురణ : శ్రీలేఖ సాహితీ ద్వాదశ షష్టకం

హక్కులు : సంస్థవి

వెల : ఆరు రూపాయలు

ముద్రణ : నటరాజ్ ప్రింటర్స్, పరంగల్లు

నిత్య సృజనతో

నిత్య చైతన్యంతో పరిభ్రమిస్తూ

సాహితీ సేవలో

నిరంతరం శ్రమిస్తూ-

తెలుగు సాహిత్యంను

‘తెలిదమ్మికంటి’ని చేసిన

తెలుగన్న, మా ‘నారన్న’

జ్ఞానపీఠ అవార్డు గ్రహీత-

మా ఆత్మీయులు

ఆచార్య సి. నారాయణరెడ్డి గారికి

ఈ చిరుపొత్తం

కానుకగా.....

చంద్రునికో నూలుపోగులా...

శ్రీరేఖ సాహితీ

వరంగల్లు

మీతో ఒక్క క్షణం

సాహితీ మీదూరిల సమైక్యభావ స్ఫూర్తికి పురుషురమైన చిహ్నంగాను, “పేదహం నీడనిచ్చే చెట్టు లాంటిదనే”.... భావనలో... పయనిస్తున్న మా సంస్థ అశయంలో వెన్నుతట్టి, ప్రమోదముగా మూడవ సంకలనం ప్రమోదూత అందించడంనకు చేయూతను ఇచ్చిన ప్రతి ఒక్కరికీ కృతజ్ఞతలు కొలుచుకొని సంతకం చేసిపెట్టినట్లే ఉంటుంది. ఆ భ్రమణంలో కొత్త కవులు ఎందరో ఉద్భవించినట్లే ఉంటారు. ఆ ఉదయించిన కిరణాల్లోని తేజంను ప్రతిబింబింప చేయాలనే స్రవంత్యంలోనే వెలువడినది ఈ కవితా సంకలనం.

మా ‘శ్రీలేఖ సాహితీ’ కేవలం సాహిత్య సేవకు అంకితము అయినది. మా అహ్వనాన్ని మన్నించి, మా మీదవాత్సల్యంతో ఎందరో పండితులు సజ్జలు మా సభల్లో పాల్గొని వాటిని జయస్రదం చేసినందులకు మా కృతజ్ఞతలు. ముఖే ముఖే సరస్వతి కదా! తోచిన మేరకు తీరిక సమయాన్ని సాహిత్య పరంగా సర్వవియోగపరచటం మంచిదనే మా భావం. ఎటుటి వారిలోని రచించగలిగే నైపుణ్యాన్ని, అలోచనలను రేకెత్తింపచేయాలనే ప్రయత్నంకు ఇస్తూ ప్రచురణ, సవస్థలు నిర్వహించి యువకులకు చేయూత నివ్వడం మా ధ్యేయం.

మా ఈ కవితా సంకలనం తీసుకొనడంనకు తమ ఆమోదాన్ని తెలిసి ఈ పుస్తకమునకు మరింత వాసిని తెచ్చిన, తెలుగు తేజమును శిఖరాల్లో హణగా వింపచేసిన, జ్ఞానపితాధిపతి అచార్య సి. నారాయణరెడ్డిగారికి మా కృతజ్ఞతలు.

మా పయనంలో చేయూతను ఇచ్చి... ముందు ముందు మరిన్ని కార్యక్రమాల రూపకల్పనకు అవకాశం సాహితీ మీతులు.... బాధాద్యులు.... చమ సహృదయతతో మరింత ఉదారతతో ముందుకు వస్తారని ఆశిస్తూ—

యస్. శ్రీనివాసస్వామి
అధ్యక్షులు

డి. వి. శేషాచార్యులు
సంయుక్త కార్యదర్శి

ఈ పూల తోటలో...

- భవనగిరి నాగరాజు

గిలి పూయలలో -

మొగ్గలు కంటున్న పంచరంగుల కలల్ని
అలలై నరిస్తున్న పూల పరిమళాల నవ్వుల్ని

పిచ్చుకత్తులై గుచ్చుకుంటూ

జలగల్లా పీల్చేస్తున్నాయి - ముండ్ల పొదలు!

సుడిగాలుల పాలై జుడిగుండాలకు బలై

నిట్టూర్పుల అగ్నిశిఖల దాడిలో

ఎదారులై పోతున్నాయి - హృదయాలు!

నిరాశల చీకట్ల శృంఖలాల్లో

బండిగా కుములుతున్న మనిషిని -

గంగా ప్రవాహాలమై స్పర్శించి

పెలుగుల వైల్లు పలయై కౌగిలించి

చైతన్య కేతనంలా ఎగరేయాలి!

నివుర ముసుగులు కిప్పుకున్న నిప్పురవ్వల్లారా!

అక్షరాల్ని ఆయుధాలుగా మార్చి

పదాల్లో ప్రాణ వాయువుల్ని కూర్చి

మనిషి మనిషికి అందించాలి!

కదలి రండి - మనమంతా ఈ పూల తోటలో

పేయికిలాలతో పహారా కాయాలి!

మనిషిని ముందే సూర్యునిలా వెలిగించాలి!

అడుగడుగున గుడి

- వై.వి. మనీందర్ కుమార్

సాయంత్రాన్ని సముద్రంలో రంగరించి
 వెన్నెల పర్యతం మీద మంచి గంధాన్ని మోసుకొస్తూ
 అందమైన పిల్లగాలి అమాయకంగా అడిగింది,
 ఎందుకు నేస్తం? నీకింత సంతోషం అని,
 వెండి కిరణం పెదవి అంచున చెదిరినట్లు,
 కొండ చివరన సంధ్యనీడ పాకినట్లు,
 ఒక అమృత హృదయంతో స్నేహం దొరికినప్పుడు....
 అక్షరాల బరువుతో అలసిన పుస్తకానికి అరక్షణం విశ్రాంతినిచ్చి
 కళ్లు ఒళ్లు విడుచుకొనే సమయాన,
 ఎండుటాకుల వెనుక చిరుగాలి కదలికలా ఒక జ్ఞాపకం.....
 వదగ్గడిలో వివేకానందుడి పటం ముందు అగ్రాంతి పరిమళం
 నిలువెల్లా పాకి వ్యాపిస్తుంటే సంతోషం కాక మరేమిటి నేస్తం,
 అన్నాను.....
 వెన్నెల విస్తుబోయింది
 కన్నెలా సిగ్గుపడి నన్నిలా వదిలి వెళ్ళిపోయింది
 చీకటి కూడా అలసి నిద్రపోయాక వ్యాస్తున్న ఈ ఉత్తరం
 ఓదారుస్తున్న ఒంటరి తనం....
 కిటికీ అవతల మల్లె మొక్క
 కిటికీ ఇవతల నా మనసు మీద నీ జ్ఞాపకం కస్తూరి చుక్క.

అసలైన స్వాతంత్ర్యం

-శ్రీమతి ఎ. భారతి

నేడే స్వాతంత్ర్య దినమని
 దేశ మాత దాస్య శృంగులాలి విముక్తి దినమని
 భారతీయులకు పర్య దినమని
 సంబరాలు చేసుకుంటాము
 జండాను ఎగురవేసి
 సంఘోష సాగరంలో తేలిపోతుంటాం.
 కాని..... ఆ మరుక్షణమే
 ఏదో తెలియని ఆనంత్యప్తి
 పొందిన అనందం అంతా
 హుష్! కాకియై ఎగిరిపోతుంది.
 ఎక్కడ చూసినా ఆకాంతి అరిచదులే
 మహతా మానవత్వం నశించి
 మానవుడే దానవుడిగా మారుతూ
 రోటి నాడిని హింసిస్తూ
 అందులోనే అనందం వెతుక్కునే
 మానవుల మధ్య ఎక్కడుంది స్వాతంత్ర్యం-
 స్వాతంత్ర్య సముపార్జనకు అర్థం ఇదేనా,
 కాదు..... రేపటి ఉషోదయాన
 తూరుపు ఒడున సరికొత్త సూరుడుదయించి
 పెనుజీకట్లను పారదోలి,
 చీకటి బ్రతుకులలో చిరు దివ్యెల వెలిగించి
 అందరికీ అనందం పంచిన నాడే
 అందరు ఒక్కటే అన్నదమ్ముల వలె
 మెలిగిన నాడే అసలైన స్వాతంత్ర్య పర్యదినం.

సూర్యుడూ... నిజమూ

- 'రఘువర్మ

సూర్యుడు

నిప్పులాంటి నిజం!

అవినీతి చీకటి

అతనిని దాచేయాలనుకుంటూ

పశ్చిమాదిరి చాటున దాచిన

తన చేతి పిడికిలిలో బంధిస్తుంది!

అయితే అతని వేడిమిని భరించలేక

ఒంటిపై పడవేసుకుంటుంది!

అయినా నరే - పట్టువదలక అతనిని

ఉదయాదిరి చాటున దాచిన

తన ఇంకో చేతి పిడికిలిలో బంధిస్తుంది!

కానీ - ఆ చేయూ

అలాంటి రుచే చవి చూసి ఆ సూర్యుణ్ణి

పశ్చిమాదిరి చేయి వైపే విసురుతుంది.

పాపం!

అవినీతి చీకటి నిజంగా పిచ్చిది!

ప్రతిసారి.... ఇలా

సూర్యుణ్ణి దాచేయాలని

ప్రయత్నిస్తూనే ఉంటుంది!

ఎప్పుడూ చేతుల్ని కాల్చుకుంటూనే ఉంటుంది!

ఒక్కంతా చుక్కల గాయాల్ని

చేసుకుంటూనే ఉంటుంది!

శాంతిమూత

- యం.వి. ప్రసన్న

ప్రమోదూత
 విశ్వశాంతి దూత
 ప్రగతి ప్రదూత
 స్వాగతం - సుస్వాగతం
 కుసుమ కోమల
 తుషార మాలిక
 పడుచు గుండెల
 మువ్వల రాగ మాలిక
 జాతి నేతల
 కల రాతల తీర్చిదిద్దు
 కల్లిమాత - విధాత
 చరా చర జీవరాసుల
 పాప పుణ్యాల
 పరుగు పందాల
 పరదాలు తొలగించు
 పులికించు నా మేను
 నిండు పున్నమిలాగ
 స్పందించు నా మది
 రసగంగ ఉప్పొంగ
 ప్రమోదూత
 స్వాగతం - సుస్వాగతం

ఓ ప్రజాస్వామ్యమా !

- పల్లెసీను

ఓ ప్రజాస్వామ్యమా! నీ కింత స్వార్థమా?

ఎంత చెప్పినా నా పీక నొప్పేకాని

నీ చెవి బూజు దులపడం లేదు.

నా కల (త)కల ద్వని కూడ నీ తలకెక్కడం లేదు.

పరస్పరం నిరంతరం నీతులు వినిపిస్తూనే

'ఓటు' కూర్చిన భారతాత్మ గుండెల్లోకి

'అనుపంశిః' మనే మేకు మెల్లిగా దిగుతోంది

బంధు ప్రీతి నిగళాలు నిలుపునా బంధిస్తున్నాయి.

'సార్వత్రిక సౌభాగ్యం' నినాదం వరకే గాని

చిల్లర కొట్టు వెనుక చీరటి బజారుందని

అల్లరి పెట్టినా నీకిది అశరీరవాణిలా తోస్తుంది

చెమటోడ్చిన దృవ్యం కూడ చిల్ల పెంకులా తోస్తుంది.

నీ కళ్ళకు చెల్లని నాణెంలో మెరుస్తుంది.

ఓ ప్రజాస్వామ్యమా! ఇది నీకు పాక్షికమా?

స్వార్థ పీడిత రాజకీయం సాధారణంగా మూట్టుతోంది

మైల పడని పాపభీతి - పారాణిలా లంటుతోంది

విసుగులో విచిపోయిందేగాని విజయశేతలం మాదేనని

విధవా వ్యామోహాన్ని పెద్దగా కాంక్షిస్తుంది.

వ్యక్తి శక్తి వ్యంగ్యంగా చిత్రించి-వక్త గొంతు వ్యక్తి కరించిన

చిదంబర రహస్యాలు కూడ 'నిధి' బొక్కలో చూసిపోతున్నాయి

ప్రమోదూత పాలకం - ప్రజా ప్రగతి వాలకం

ప్రాయోజిత కృమమేనా? పాటు తెలియని ఫలమేనా?

ఓ ప్రజాస్వామ్యమా! ఇది నీకు తగు న్యాయమా?

స్వాగతం ప్రమోద

—‘రాధిక’

స్వాగతం, సుస్వాగతం ప్రమోద
 అవగతం చేసుకోతల్లి, మాకభ
 మితమైన ఉద్యోగాలతో, అమితమైన కట్నాలతో
 కుంటుపడుతుంది యువతలో పేద
 పన్నులు కొందరికే, అవి సంపన్నుల జోలికిపోవు కదా!
 కొన్ని చావులకు కారణం క్షుధ
 నెలలో జీతంకాదు, సంఠోషమే అదా
 నీళ్ళురాని కుళాయిలతో తీరదునేద
 రిన్నీళ్ళు కార్చినా, కరగదు కామాదులఎడ
 సారంలేని, సంసారంలో హలాహలపువ్వు
 దోమలరాద, దొంగలదెనద
 పిడిబిగించిన, రాపిడిలసొద
 అమ్మమ్మ....చెప్పలేము మాబాధ
 రాహు, కేతువులలో, సంఘం అవుతున్నది అనాద
 అవినీతి ఎదిగింది ఎవరెస్తు ఎత్తు
 అందుకేసీపు మోహిని అవతారమెత్తు
 అన్నదే మా వేదికలేని నివేదిక పదా
 వదపద బిగించు పయ్యేద
 నంచు మానవత్వపు, సమానత్వపు సుధ
 అప్పుడే, నివసించు, శాంతి సుఖాలు, ఈ పసుధ

పట్టుకోండి వాణ్ణి

— చిట్టిప్రోలు వెంకటరత్నం

పట్టుకోండి వాణ్ణి

పారిపోతున్నాడు

ఈ ప్రపంచంలో

సత్యం, ధర్మం, నీతి న్యాయం—

ఇవి ఆరు నిలువుల లోతున సమాధి చేయబడుతున్నాయట;

ఇది యెంతో ఘోరవట,

పక్కవాణ్ణి — బలహీనుడు కదా అని

పీక నులిచేసి సొమ్ము దోచేసుకుంటే

అది నేరవంటున్నాడు

ఇంకా ఏవేవో అంటున్నాడు—

అని పారిపోతున్నాడు

పట్టుకోండి పారిపోనీయకుండా

కట్టేసే నిలువుగా పాతెయ్యండి అరవై నిలువుల లోతున.

! ఓ! చరిత!

— అట్టడ పెంకట విజయ్ కుమార్

చరిత ! ఓ! చరిత!
 చరిత్ర నే సృష్టించు
 చరిత ! ఓ! చరిత!
 విప్లవాల విల్లునట్టి
 ప్రజాశరములను విడచి
 నిరంకుశము నీరశింప
 చరిత్రనే తిరిగివ్రాయు
 చరిత ! ఓ! చరిత!
 నీకు సాటిగలరెవ్వరు
 ఎన్నో ప్రక్రియలు తెచ్చి,
 కాలముతో కాలరాసి,
 నూత్న విత్తనములు నాటి,
 మొక్కలుగా చేసివాటి
 పెంచి పెద్ద చేసి చూసి,
 కాలముతో పరుగు తీయింతువు
 సాగుతున్న సాగింతువు
 భవిష్యత్ చిత్రపటంలోనికి
 శిలాక్షరాలతో
 నీ చరిత్రను వ్రాయింతువు
 చరిత! ఓ! చరిత!

కారణం

—పల్లెటూరు వీరస్వామి

ధరవలకేం తక్కువ
 ధరల వరాల్ని ప్రసాదించారు
 నాకలోకమని మురిపించి
 నరకలోకాల్ని మురిపిస్తున్నారు
 ఎందరో నరులు
 కొందరు నరవాహనులు
 నాలుగు దశాబ్దాలుపైగా పంగి మోసిన నడుం
 ఇంకా మోయలేనంటూంది యీ దరాదరం
 అందుకేరా అబ్బీ!
 నరకాలను నరకాలంటున్నది

మట్టి

—విరుచరాజు మాధవరాజు

మట్టిపైన పుట్టిగిట్టె
మనషీ మంచిలో మనలవోడు
మనసువున్నా మనిషికన్నా
మనసులేని మట్టి నయమోదు
మనసులేని మట్టి అయినా
మానవత్వం సమత చాటుర
గాంధీ నెహ్రూ ఘనాఘనులు
రూస్సి, తాంతియ, చత్రపతుల
చైత్యు, చైత్యపు, చైత్యధామిని
మనల తనలో దాచునట్టి
మహిమ మనువుల నిచ్చునట్టి
మహామహులను మనకునిచ్చే
మట్టిపైనా! పుట్టిగిట్టె
మనిషి మంచితో మనలవోడు!

రక్తాక్షరాలు

— దేవులపల్లి వెంకటేశ్వరరావు

పెద్దవాడు
 పెంచుతూన్న చట్టం
 పేదవాన్ని నిలదీసి
 నిలుపునా నరుకుతూంటే—
 రక్తం ఏరులై ప్రవహిస్తూ
 ఎరుపెక్కిన భూమాత
 కంటతడి పెడుతుంటే
 నక్షత్రాలన్నీ
 చేతులు కలిపి నవ్వుకుంటూంటే
 చూస్తూ యింకెంతకాలం
 పూరుకుంటావు నేస్తం—
 నిజాన్ని కొరడాలతో చరచి
 న్యాయాన్ని పురికంటాలెక్కిస్తున్న
 హంతకులపై కుద్రదేకంతో
 పుష్కరిమంచు
 నీవున్న చీకట్లను చీల్చడాన్ని
 యివిగో
 నాకలం వెలిగిస్తూన్న
 విప్లవజ్యోతులు—

పరిష్కారం

— వరిగొండ కాంతారావు

షికములోని పొలమువాడు
మత్తడి తెగ గొడతాడు
చెరువు కింది పొలమువారు
గగ్గోలుగ ఏడ్చెదరు.
బాటసారు లెందరకో

ప్రాణాలకు ముప్పురాగ
రహదారిని త్రవ్వతారు.
త్రవ్వటలో గల లాభము
పూడ్చుటలో లేదు గనుక
తమ పని మరి పూర్తికాగ
రహదారిని మరి మరిచెదరు.

ఋస్సులోన ఒక జులాయి
ఎక్కిదిగే మార్గములో
దున్నపోతువలె నిల్చును.

ఒరిగిద్దరు దుండగీళ్ళు
విమానాన్ని మళ్ళింతురు
ప్రయాణీకులెందరనో
యిల్చిందుల పాల్జేయును
చిరికితనం, నిర్లక్ష్యత
అసహాయత అనైక్యత
మనను వదలనన్నినాళ్ళు

కొంత మంది దౌర్జన్యం జాతినంత పీడించును.

ప్రజాశక్తి

— గులాంనః

ప్రజాస్వామ్యంలో, “ప్రభుత్వం”

ప్రజల కొఱకేవని

ప్రజలేదని

ప్రజలే నిర్మించేదని

అన్నమాటలే కావని

ఉన్న మాటలేనని

“ప్రజాశక్తి” ప్రపంచానికి

పదే పదే చాటుతూనే యుంది

ప్రజారంజకులైన పాలకులకు

పట్టంగడుతూనే యుంది

రెండు నాలుకల పాలకుల

కొండనాలుకల కొస్తూనే యుంది

అయినా:-

పాలకుల అధికార దర్ప దంష్ట్రలు

ప్రజాశక్తికి కలిగిస్తున్న

గాయాలు మానిపోతున్నా గంట్లు మాసిపోలేవు

ఓ ప్రమోదాతా:

ప్రజాశక్తిని పాలకుల

ప్రలోభాల ప్రమాదాల నుండి

పరి రక్షించి ప్రతిభావంతం జేసి

ప్రజలకు ప్రమోదాన్ని

కలిగిస్తావని కలగాంచనా?

గమ్యం

- వి. వీరాచారి

నాసికాదిగికి యిరువైపుల చోయర్లో
 మిణుగురుల్లా రెండు నేత్ర దివ్యలు
 అనుభవాన్ని ప్రతిఫలించే ముడుతల చెక్కి
 కష్టాల చిత్రాలను కట్టిచే కన్నీళ్ళు-
 తెలియని జీవిత గమ్యం నిరాశ సంతెళ్ళను వేస్తుంది.
 ఎండమావుల చిలక్కొయ్యపై
 పంచెపన్నెల రామ చిలుకల పలుకులు-
 పొక్కల కోసం పొంచి వున్న నక్కలు=
 బ్రతుకు బాటకు యిరువైపుల మైలు
 రాళ్ళలా నిల్చున్న రాబందులు
 వాన్ని పల్లకాటి వైపు నడిపిస్తాయి
 అనుక్షణం పెంటాదే కన్నీళ్ళతో
 బ్రతుకు పోయలో సమిధ ఆవుతున్న వాడు
 ఓ మోసాన్ని కన్నీటి పొరల్లోంచి చూస్తూ
 నిజమని బ్రతుకుపడుతున్నాడు
 కన్నీటి పొరల వెనుక వున్న బడబాసలాన్ని
 కర్మ పూబిలో కూడుకొని చల్లారుస్తున్నాడు
 అంత నాచం చేసేవాడి పేగులు
 అగ్ని ఖిల్లి కక్కినపడు మాత్రం
 ఇన్నాళ్ళ చరిత్ర గమ్యాన్ని వక్రీకరించిన
 ఆ మైలు రాళ్ళ పునాదుల్ని కదలించి
 మరో పర్యవంశ గమ్యానికి మరో మైలురాయిని వాడే నాటుతాడు.

రిసెర్ప్స్కార్ తెలుగు విభాగం, కాకతీయ విశ్వవిద్యాలయం, వరంగల్

విశ్వ మానవ కళ్యాణం

- బి. రామ:

నా కరళరాలు ముందుకు చూసుకు పోతున్నాయి

కల వృక్షాన్ని నరకాలని

నా కనుచూపులు తీక్షణమై పరుగిడుతున్నాయి

మతం మత్తును దించాలని

నా గళమంటిక నిరాటంకంగా మ్రోగుతున్నది.

ఆంతరాలను తరిమికొట్టాలని

నా మందే గుందే ఘోషిస్తున్నది

శీఘరారోహిత స్వార్థాన్ని-పాతాళానికి దించాలని

అందుకే నేను ముందుకు చూకి

వీర విహారం చేస్తూ

వీర కంకణం కట్టుకున్నాను

వీరగంధం పూసుకున్నాను

విశ్వ మానవ కళ్యాణానికి

నాంది గీతం పాడటానికి

విశ్వ వేదిక సిద్ధపడుతున్నాను.

మండే మానవ గోళం

- షహ్సరి శ్రీధరాచార్య

విప్లవం పూల పోటలో
 పరిధ విల్లే మొక్క కాదు
 జనం గుండెలు మండి మండి
 బ్రద్దలయ్యే జ్వాలముఖియది
 అణిగిమణిగి ఎదురు పలకక
 నడుచుకొనుట పిరికితనమా?
 మబ్బుచాటున దాగి సూర్యుడు
 మబ్బు చెదిరిన పరుక్షణం మంచి పోదా!!
 జాతి అహంకృతి పెరిగిపోయి
 గ్రుడ్డి కళ్ళలో కాంచలేని
 పెద్దలున్నంత కాలం
 పీడనత్వం నిలిచిపోదా?
 విశ్వ జాతి పరితలన్నియు
 పీడకులలో నిండి వుండోయ్
 అట్టి వారి పీఠ మడచగ
 జాతి జాతితో నిలిచిపోరదా?
 దక్షిణాఫ్రిక తెల్లజాతి
 తెగులు మీరి నంచరించిన
 పట్టపగటి సూర్యోదయాన
 'మండేలా' మరి వెలిగిపోదా!!

నేస్తం :

‘ఉషాకిరణ్

అనంత విశ్వంలో
 జీవిత నందన వనముతో
 వికసిస్తున్న కుసుమాలకు
 స్నేహ హస్తాలను
 అందిస్తున్న యీ
 ప్రత్యూష పవనాలలో
 సువాసనలు గుఱిశించె
 గులాబి మరిమల్లెలు
 అందిస్తే శాశ్వత స్నేహ
 సువాసన హారభములను
 అస్వాదించగలదు నేస్తం:

తైబ్రేరియన్, శాఖ గ్రంథాలయం, పీఠన్ మణిపురం.

అనాగరిక వేలం

- యల్. వేణుగోపాలరావు

అనాడు నిన్ను నడిపీదిలో
 వేలం వేసినపుడు
 నీవు వ్యక్త పరచిన అశ్వ రహిత వేదన
 నిన్ను వీక్షించిన సహస్రాక్షులలో
 ఏ ఒక్కరు అడుకొనువారేలేరని
 కనబరచిన ఆవేదన గమనార్హము.
 అందరి కళ్ళకు కనువిందుచేసినా
 అందరి నోళ్ళను ఊరించినా
 కపి హృదయాన్ని రంజింపజేసినా
 రసికుల ఎదలను కలపరపరచినా
 ఏ హృదయం స్పందించలేదు
 నిన్నాడుకొనుటకు ముందంజవేయలేదు
 అందుకే కాబోలు...
 పక్కన వికటపు నవ్వు నవ్వి
 I am ready for the deal... అని
 పెథి బలియంతో రాజి పడ్డావు
 నీ సహనం సహృదయం, అనుసమానం
 శ్లాఘనీయం
 దాస్యం పెథి లిఖితమని
 సంతృప్తి చెందావు కాబోలు
 కాని అది విది లిఖితం కాదు
 అనాడు ఈనాడు
 మనిషి నీ నుదుట వ్రాసిన లిఖితం
 సభ్య సమాజం విధించిన అమానుష శాసనం

నా దేశానికి నేను

— శీలం రాజేశ్వరం

నా తల్లి సిగపూపు సింగారం
 సయనానంద కమనీయ కాశ్మీరం
 కబళించు రాచందు కల్కోటకుల
 విందు పనందు విహార స్థలి కాచు ఇది
 నా దేశ సరిహద్దులు - రక్షణ రేఖలవి
 దిగంత కీర్తిమంతుడు
 నా సరిహద్దు రక్షక జవానుడు
 ఇతి నీ మాయలు - మోసములంతము
 అగ్ని పృథ్వీ ఆకాశములు
 నిన్ను మూత్ర మధిగమించు నీరువు
 పాగావేసిన ఆకతాయి మూకల
 అగడములో నాడు
 అంతము! అంతము!
 నేను నా దేశానికి స్వంతము! స్వంతము!

జన్మగండం

—అనిశెట్టి రజిత

ఎందుకీ అడ పుట్టుక పుట్టానంటూ
 బ్రతుకంతా ఏదే అవకాశమే
 నీకిక ఉండబోదు లేవోయ్—
 ఇన్నాళ్లు నిన్ను నిన్నుగా
 నిన్ను మనిషిగా గుర్తించమంటూ
 పోరాటం చేస్తూ వచ్చావు
 ఈ కబేళా సమాజంలోకి రాకముందే
 గర్భంలోనే నిన్ను మింగేస్తుందో సుడిగుండం
 ఈ అధునిక ప్రపంచం
 కునీ విధించే జన్మగండం
 చాన్నాళ్ళకు అడ బ్రతుకు మీద
 దయ కలిగింది కదూ కసాయి ప్రపంచానికి
 నిన్ను పుట్టనిచ్చి పెరగనిచ్చి
 సమస్యలు కొనితెచ్చుకోవటమే దండగనీ
 లింగ నిర్ధారణ పరీక్షతో నీ ఉనికిని
 సమాధి చేయాలని పుట్టగతే లేకుండా
 నీకు ముక్తిని ల.నుగ్రహిస్తున్నాడు
 నీవు జీవిస్తూ హింసించబడే శిక్షంటూ
 అసలేకుండానే మొదలంటూ కొట్టేస్తున్నాడు
 ఇకపై విముక్తి కావాలంటూ చచ్చేదాకా
 అరిచి గీపెట్టే కష్టమే నీకిక ఉండబోదు లేవోయ్.

మరో యుద్ధం మనకొద్దు

— జి. ప్రభాకరస్వామి

అకాశాన్నంతా చుట్టబెట్టి నా మస్తిష్కశాలలో పరిచి చూస్తున్నాను—

చుక్కలు గుక్కపెట్టి ఏడ్వడం నేను వింటున్నాను

చంద్రుడు... తన్ని పడేసిన బంతిలా దొర్లుతున్నాడు

నా జాతి పాదాలను తప్పనిసరియై మోస్తున్నాడు

నక్షత్ర సాడి మండలం కొట్టుకుంటోంది

మిణుకు మిణుకు మంటు

ఇటువైపు.... అకాశ ప్రయోగశాలలు

అణుబాంబుల స్థావరాలు

అంతరిక్ష పక్ష స్థలంపై నక్షత్ర యుద్ధనమోనాలు

నానా రకాల వ్యోమ నౌకలు హద్దులు చూపుతున్న జండాలు

సక్షత్రాన్ని కలిసి ఒక్కసారిగా అరిస్తే బావుండు

క్విట్ స్పేస్ .. క్విట్ స్పేస్... అని

నా కిళ్ల నిండా చూడ గలుగుతున్నాను

అగ్రరాజ్యాల ఆరాటాలు లేసర్ కిరణాల పోరాటాలు

మొండాలు.... తెగిపడిన అంగుల పొర్లటాలు

అడవుల్లో గ్రీష్మానికి రాలిపడిన ఆకుల్లా

నా జాతి శవాలు

ప్రగతి మాట అడ్డుతే విశ్వగతిని మార్చేవారు ఎవరైతేనేం

ప్రపంచ జనులారా: నినాదమివ్వండి

వినాశానికి దారి తీసే విపరీతబుద్ధి మానుకోవాలని—

ఏమో...

- తాతిరాజు

ఏమో....

ముందటికొక సుందరమయ జీవితమే వుందేమో
 గతుకులపడి చితికిన బతుకే మెరుగవుతుందేమో
 గూటినివిడి వెళ్ళిపోయిన గువ్వే తిరిగొస్తుందేమో
 చెడిరిన కల చిత్రంగా మళ్ళీ మొదలవుతుందేమో
 ఏమో!

తాతిరాజు వెంకటేశ్వరరావు, ఇ. నెం. 1/705/ఎ-బి-16,
 ఆద్యకేట్స్ కాలనీ, బాలసముద్రం హన్మకొండ - 506 001

విప్లవం

- యాతవాకిళ్ళ నరసింహమూర్తి

బాత్ రూములో టైల్స్ బర్నింగ్స్
 చౌరాస్తాలో గ్యాం రేపింగ్స్
 పెద్ద ఎత్తున ఆడ పిల్లల కిడ్నాపింగ్స్
 విదేశాలకి ఓడల్లో ఆడబానిసల నేల్స్
 ప్రీని అంగడి బొమ్మచేసే
 అబలల బ్రతుకుల్లో
 చెలగాటమాడే
 ఈ సమాజాన్ని చూచినపుడు
 నాకు అనిపిస్తుంది
 నా కసితీరా
 రివాల్యూతో కాల్చి కాల్చి
 చంపాలని....
 నేనొక విప్లవ గెరిల్లాను
 కావాలని.

స్టేట్ డ్యూట్ ఆఫ్ హైద్రాబాదు, వరంగల్లు.

పునరపి....!

— డి.వి. శేషచార్యః

నా మెదడు చుట్టూ
 అలోచనల తేనెటీగలు ముసురుతున్నాయి
 ఎద రొదకు నా చెవులు
 పనిచేయడం మానుకున్నాయి
 కనుల నుండి రాలుతున్న నిందువులు
 చెక్కిళ్ళ నుండి నోటిని చేరుతున్నాయి
 రుచిని చెప్పిల్పిన నాలుక
 చెప్పలేక పోతున్నది
 ఉన్నట్టుండి నా మనస్సులో
 ఏదో అగ్నిగుండం లేచింది
 పేడిని ఓర్చుకోలేక
 గుండె గడి తలుపులు తెరచుకొని
 భావ విహంగం రెక్కలు విచ్చుకొని
 ఆకాశంలో తన దారిని చూసుకుంది

మన జ్ఞాన పీఠకు అక్షరార్చన

— డా॥ సి.వి. జయవీర.

జ్ఞాను తెనుగు రసిత కవికి
 'జ్ఞాన పీఠ' అవార్డు
 తెలుగు జాతి వారలకిదె
 కలిగె నదిగొ రివార్డు.
 గళం విచ్చితే చాలు
 కోటి శబ్ద స్వరాలు
 కమనీయపు కంఠలలో
 రమ్య భావ తరంగాలు.
 ఆదునికుల జ్ఞానపదుల
 కివుల భావ మదురిమలు
 తేట తెనుగు కవితలల్నే
 తీయగ వినిపించెనీగొ.
 ఆచార్యక పృథ్విలోన
 అమృతాన్ని పంచినాడు
 అధికారిగ అరిరించి
 అభివృద్ధిని చూపినాడు.
 కవిగ వెలసె రవిగ వెలగె
 కావ్య జగము వెల్లు విరసె
 సాహితీ మూర్తి సహృదయత
 సరసుల నాహ్లాదము నింప—

అంధ్రోపన్యాసకుడు, ప్రభుత్వ జూనియర్ కళాశాల, హన్మకొండ.

ఉషస్సు

- ఏవియన్

ప్రమోదమా!

నిన్నటి నేను రేపటి నీ కోసము

నిద్రలేమితో 'నేటితో' ప్రతిఘటిస్తున్నాను -

నేటి రాత్రంత

రేపటి రంగుల కలల గజిబిబిలలో,

నిన్నటి విషాదపు కల్లోలాల మరకలకు

'ప్లాస్టిక్ సరసీ' చేయించాను -

మనోగాయాలకు ఓర్పుర లేపనము చేయించి

నా గతమంతా చరిత్రగా చుట్టిపెట్టి

అవరాత్రి స్వాతంత్ర్యము కొఱకు -

రాబోయే రేపటి నీ కోసము ముస్తాదై

రిహార్సల్స్ చేస్తున్నాను.

నా రక్త నాళాల్ని ఉద్యోగంతో చిల్లిస్తున్నాను

నిన్నటి రుమేనియా ఉక్కు పిడికెళ్ళను

నేటి పూజా వజ్రాయుధములో తిరించి

మదోన్మదపు కళ్ళనూడబెరికి

పెళ్ళుబికిన రక్తగుర్మలంజలితో

నీకు స్వాగతము పలుకుతున్నాను -

దశాబ్దాల తెల్ల జాతి ఉక్కు పాదాల నలిగిన

నల్ల జాతి మేటి సింహము మండెలా

జీవిత వసంతాల్ని కరిగించిన

జాత్యాంహంకారాన్ని సమాధి చేసావని

ఈ రాత్రంతా రేపటి నీ ఉషస్సుకై

నిద్రలేమితో "నేటితో" ప్రతిఘటిస్తున్నాను

అయితరాజు వెంకటానందస్వామిరావు, బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా, వరంగల్.

వసంత గీతం

— నమిలికొండ బాలకిషన్ రావు

ఈ ఉషోదయం
 రేపటి ఆశల నిలయం
 నిన్న అరచిన కాకిపిల్ల
 నేడు కోకిల రాగం నేర్పింది
 నాట్యం నేర్చిన నెమలి
 నగరా మ్రోగిందని
 నేడే నాట్యమాడుతుంది
 మొన్న మోడు బారిన వృక్షం
 కొత్త చిగుళ్లతో చిగురుందించింది
 రాత్రి మొగ్గలై నిటారుగా నిల్చిన
 ముద్ద మందార చెంగు మల్ల వరజాబులు
 నైట్ క్వీనులై
 నేడు కమ్మని వాసనలు వెనజల్లుచున్నాయి
 ఈ ప్రకృతి ఒక్కసారి
 పురికించి వసంత గీతాన్ని
 పాడుతూ....
 నిన్నటి సంధ్య - సంధి కుదిర్చింది
 ఈ ఉషోదయం రేపటి ఆశల నిలయమని.

చక్కగమనం

— కె.వి. సందోష్ బాబు

కాలచక్కగమనంలో

కలరవమో, కలకలమో తెలీదు కాని

ప్రజల 'కల' కలగా మిగిలి పోరాదు

చక్కానికి కందెన లాంటి వారు ప్రజలు

అమాత్యుల పల్లకీలు మోసే

అమాయకపు బోమీలు ప్రజలు

గాంధీజీ మళ్ళీ పుట్టాడనుకోండి

గల్లీ లీడరుగా నైనా పనికిరాడు పాపం

నెహ్రూజీ మళ్ళీ జన్మిస్తే

ఎన్నికల్లో ఓటమి తప్పదు

(రిగ్గుంగు చేయడం చేతకాక)

పోయిన ఉగాది రోజు శుక్ల సుందరి అమాయకపు

నవ్వుల్ని చూసి అబల అసుకన్నాను కానీ....

గడుసుగా దేశ చరితనే మార్చివేసింది

ప్రమోదూత వస్త్రోంచని తెలిసింది

ఎన్నెన్నో ఆశలు అంకురించాయి నా మదిలో

మాయలూ మర్మాలు కోరడం లేదు నేను

మంచి జీవితం ప్రసాదిస్తే చాలు

ప్రజలు కోరేది పంచ భక్షపరమాన్నాలు కాదు

ప్రతి పూటా ప్రతి నోటా పచ్చడి మెతుకులుమాత్రమే

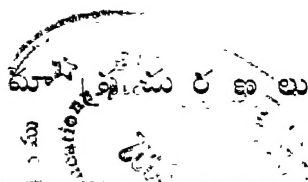
సమైఖ్యతతో ప్రజలంలా జీవిస్తే చాలు

ప్రజల దూతగా నీకు ప్రణామాలు పేపేలు.

పరం

—టి. జితేంద్రరా

గతం గతుకుల మయం
 పరమానం అతుకుల మయం
 అందుకే భవిష్యత్తు మీద ఆశ
 అదైనా ఆనందమయం కావాలని
 ఒంటిరంగులకు శిక్షలు
 స్వేచ్ఛా ఊపిరులకు శిక్షలు
 అంతటా కక్షలు — శిక్షల మయం
 భూగోళం చుట్టూ భయాపరణం
 అయితే యిప్పటిప్పడే కొంతమార్పు—కొత్తమార్పు
 తొక్కిపట్టే ఉక్కుపాదాలు
 కరిగిపోతున్నాయి ఇగిరిపోతున్నాయి—ఎగిరిపోతున్నాయి
 మండేలాల మంటలు
 కిటకటాల్ని కాల్చేస్తున్నాయి
 నలిగిపోయిన నమీబియాలు
 నడుం లేపుకుంటున్నాయి
 ఇది ఓ వైపు ఉదయాలకు ఉదాహరణ
 ఇంకొక వైపు ఉదయాల కోసం
 కూడికలు — తీసివేతలు
 కడుపు తీపి — నీటుతీపి
 గెంతడాల—గోతులు తవ్వడాలు
 లేని ప్రజాస్వామ్యం రావాలి
 అలా భూగోళం ఆనందమయం కావాలి
 అదే ప్రమోదూత యిచ్చేపరం కావాలి

1. శ్రీరామ కతకము - శ్రీ టి. రామానుజస్వామి రూ. 10-00
2. కవితాగానం - శ్రీమతి టి. ఇందిరా చిరంజీవి రూ. 3-00
3. వ టు జెంటిల్ మెన్ ఆఫ్ బెరోనా - డా. జి. చామోనర్
 [తెలుగు అనువాదం] రూ. 12-00
4. వేయి తరంగాలు - యల్. వేయిగోపాలరావు రూ. 5-00
5. ప్రభవ (కవితా సంకలనం) - శ్రీ టి. శ్రీరంగస్వామి
 [సంపాదకత్వం] ఒక సహృదయం
 (ప్రతులు అయిపోయినవి) రూ. 12-00
6. వరంగల్లు జిల్లా రచయితల వ్యాసం జీవిత సూచిక
 శ్రీ టి. శ్రీరంగస్వామి రూ. 15-00
7. కవితాపనం - శ్రీమతి ఇందిరా చిరంజీవి రూ. 6-00
8. జన్మభూమిసిరులు - పల్లెసేను రూ. 6-00
9. జీవనరాగాలు - శ్రీ యల్. వేయిగోపాలరావు రూ. 10-00
10. శుక్ల (కవితా సంకలనం) - శ్రీ టి. శ్రీరంగస్వామి
 [సంపాదకత్వం] రూ. 5-00
11. ఎమ్మెస్సార్ కథలు - శ్రీ యం. సుబ్బారావు రూ. 9-00
12. ప్రమోదూత-(కవితా సంకలనం) శ్రీ టి. శ్రీరంగస్వామి రూ. 6-00
 (సంపాదకత్వం)

Estd. 1977

(Regd. 2337)

A Publication of SRILEKHA SAHITHI

H. No. 5-11-114/4, Vidyaranyapuri, Warangal-506009

Price Rs. 6/

Ugadi 1990